

МІЖРЕГІОНАЛЬНА
АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ

МАУП

НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА
дисципліни
“ГЛОБАЛІСТИКА Й ГЕОПОЛІТИКА”
(для бакалаврів)

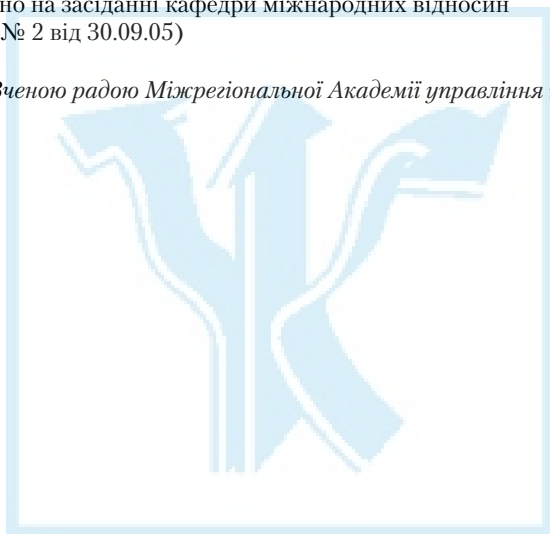
МАУП

Київ 2005

Підготовлено професором кафедри міжнародних відносин
І. А. Хижняком

Затверджено на засіданні кафедри міжнародних відносин
(протокол № 2 від 30.09.05)

Схвалено Вченою радою Міжрегіональної Академії управління персоналом

Хижняк І. А. Навчальна програма дисципліни “Глобалістика й геополітика” (для бакалаврів). — К.: МАУП, 2005. — 16 с.

Навчальна програма містить пояснювальну записку, навчально-тематичний план, програмний матеріал до вивчення дисципліни “Глобалістика й геополітика”, питання для самоконтролю, а також список рекомендованої літератури.

© Міжрегіональна Академія
управління персоналом (МАУП),
2005

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Мета курсу “Глобалістика й геополітика” — допомогти майбутнім політологам, соціологам, міжнародникам осмислити творчі перспективи глобального бачення сучасних економічних, політичних і соціокультурних проблем, зрозуміти вплив процесу глобалізації на культурний і духовний клімат нашої епохи, передбачити небезпеку та ризики, що супроводжують цей процес, і зрозуміти сучасну планетарну свідомість. Курс дає змогу студентам сприймати глобалістику як науку, що намагається віднайти і дати відповіді на виклики прийдешнього тисячоліття: політичні, економічні, соціокультурні, моральні.

Специфіка авторського підходу до викладання дисципліни полягає в поданні дискрипції класичних глобальних проблем — ядерної, продовольчої, енергетичної, нової хвилі поширення тероризму та інших, крім того сам процес глобалізації розглядається як результат творчого діалогу світових цивілізацій.

Основні завдання курсу:

- інституювати гуманістичний глобалізм як один з превалюючих типів свідомості й закріпити його у молодіжній студентській аудиторії;
- теоретично обґрунтувати виникнення громадянських ініціатив у суспільстві, що відповідають подальшим потребам сучасності;
- обстоювати ідею, на протигагу модним концепціям “зіткнення цивілізацій”, збереження гуманістичної загальнолюдської перспективи — формування нового глобального консенсусу в діалозі цивілізацій.

Геополітика — одна з основних суспільствознавчих наук XXI ст. в найважливіший спосіб соціалізації особистості. Навчальний курс геополітики має дати студентам знання теорій, категорій, законів і методології геополітики — наукове підґрунтя для геополітичного аналізу проблем політики, нових стратегічних ініціатив, а також закласти геополітичні основи стратегічної культури прийняття політичних і державних рішень.

Як результат вивчення курсу “Геополітика” студент повинен знати основні положення тем, передбачених навчально-тематичним планом, творчо засвоїти їх, вміти аналізувати сучасні геополітичні явища, події, процеси, рішення та самостійно робити необхідні висновки

і подати інформаційно-аналітичні рекомендації з використанням геополітичного інструментарію.

Навчальна програма розрахована на підготовку професійних політологів, соціологів, дипломатів, журналістів, екологів і може бути використана тими, кого цікавить майбутнє людства.

НАВЧАЛЬНО-ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН
вивчення дисципліни
“ГЛОБАЛІСТИКА Й ГЕОПОЛІТИКА”

№ пор.	Назва теми
1	Глобалізація як історичне явище і феномен
2	Геополітика як наука і навчальна дисципліна
3	Глобальний світ XXI ст.: трансформації і безпека розвитку політичних, економічних і соціальних систем
4	Еволюція міжнародних відносин в умовах постбіполярності та багатополарності і співвідношення глобальних і національних факторів
5	Катаклізми глобальної цивілізації XX–XXI ст. Поствересневий (11.09.01) синдром і початок нового етапу глобального розвитку у XXI ст.
6	Глобальні трансформаційні процеси в сучасній макроцивілізаційній системі
7	Глобалізація інформаційних процесів — новий феномен розвитку засобів масової комунікації
8	Антропологічний вимір у контексті сучасних глобалізаційних процесів
9	Сучасне й майбутнє України у глобальному економічному та політичному просторі

ПРОГРАМНИЙ МАТЕРІАЛ
до вивчення дисципліни
“ГЛОБАЛІСТИКА Й ГЕОПОЛІТИКА”

Тема 1. Глобалізація як історичне явище і феномен

Сучасні концепції та парадигми глобалістики і глобалізації політичного, економічного та соціального розвитку, їх еволюція. Теоретичні та методологічні проблеми глобалістики. Тенденції глобалізму

і альтернатива локалізму в сучасній світовій економіці та у процесах розвитку. Сніговий розвиток і проблеми нової глобальної людини.

Література [2; 5; 18]

Тема 2. Геополітика як наука і навчальна дисципліна

Поняття “геополітика” за Рудольфом Челленом (1864–1922), Фрідріхом Ратцелом (1844–1904) та ін. Геополітика як наука, система знань про контроль над простором. Основні напрями геополітики.

Джерела геополітики за трьома типами наукових теорій: цивілізаційним, військово-стратегічними і теоріями географічного детермінізму.

Предмет геополітики. Геополітика — комплексна багаторівнева наука і навчальна дисципліна. Рівні геополітичного аналізу подій: глобальний, регіональний, субрегіональний і внутрішньодержавний. Нові елементи предмета. Закони геополітики. Основний закон геополітики — закон фундаментального дуалізму.

Предметне поле геополітики. Категорії науки геополітики. Методологія і методи геополітичної науки: системний, діяльнісний, порівняльний, інституціональний, функціональний, антропологічний, загальнологічні методи і методика емпіричних досліджень та ін. Функції геополітики: пізнавальна, прогностична, управлінська, ідеологічна.

Місце і роль геополітики в системі забезпечення національної, європейської, міжнародної і глобальної безпеки.

Література [1; 3; 15; 44]

Тема 3. Глобальний світ XXI ст.: трансформації і безпека розвитку політичних, економічних і соціальних систем

Характер і сутність сучасних глобальних трансформацій. Глобальні і регіональні зміни міжнародних відносин. Сучасні концепції міжнародної безпеки. Глобальні трансформації і міжнародна економічна безпека. Інтеграція економічних і екологічних концепцій у стратегії глобального розвитку. Глобальні трансформації та еволюція концепцій державності нації — держави. Етноконфесійні процеси, їх вплив на глобальний соціально-політичний розвиток.

Література [5; 19; 35; 42]

Тема 4. Еволюція міжнародних відносин в умовах постбіполярності та багатополярності і співвідношення глобальних і національних факторів

Фактори спрямування глобальних трансформаційних процесів. Інституції та структурні рівні в міжнародних відносинах. Нова концепція сучасного атлантизму – доктрина “розширення” та експансії. Стратегічні і політичні зрушення в системі європейської безпеки. Посилення ролі Західноєвропейського Союзу в системі регіональної безпеки. Міжнародна безпека через співробітництво. Нова стратегія Організації з безпеки і співробітництва в Європі (ОБСЄ). Нова глобальна роль і політизація діяльності НАТО. НАТО, Росія і Україна: нові виклики та імперативи. Новітні тенденції зовнішньополітичного процесу в Україні.

Література [8; 9; 18; 42; 45; 51]

Тема 5. Катаклізми глобальної цивілізації XX–XXI ст. Поствересневий (11.09.01) синдром і початок нового етапу глобального розвитку у XXI ст.

Трансформація світової макроцивілізаційної системи на початку XXI ст. Криза ліберально-гуманістичних цінностей Заходу. Персоналістичні цінності та антропологічний редукціонізм тоталітарних ідеологій. Психологічні засади тоталітаризму. Захід і людство наприкінці XX – на початку XXI ст. Страх у контексті соціокультурного досвіду на зламі століть. Фактор тероризму як пріоритетний інструмент впливу на систему макроцивілізаційного розвитку – початок нового етапу виміру глобалізаційних процесів у XXI ст. Шляхи пошуку боротьби з тероризмом у міжнародному масштабі.

Література [2; 7–9; 13; 32; 35; 49]

Тема 6. Глобальні трансформаційні процеси в сучасній макроцивілізаційній системі

Вестернізаторський синдром. Катастрофа як соціокультурне явище. Західна модель саморегулювання суспільства, синергетична експлікація динаміки складних нелінійних відкритих систем. Крах системи радянського соціалізму. Соціальна складова економічних реформ. Виклик Заходу світовому співтовариству на зламі тисячоліть.

Література [4; 8; 9; 35]

Тема 7. Глобалізація інформаційних процесів – новий феномен розвитку засобів масової комунікації

Глобалізація засобів масової комунікації (ЗМК) і процес її осмислення. Вплив науково-технічних трансформацій на розвиток систем масової комунікації. Структурні трансформації медіаіндустрії. Політика міжнародних урядових організацій у галузі масової комунікації. Діяльність неурядових організацій у галузі масової комунікації. Проблеми входження України в піренейський і світовий масовокомунікаційний простір.

Література [24; 46; 54; 60]

Тема 8. Антропологічний вимір у контексті сучасних глобалізаційних процесів

Людський інтелект і духовність на тлі тисячоліть. Трансформація стратегій соціального інтелекту на порозі III тисячоліття. Колізії демократичного плюралізму та проблема індивідуальності. Нове бачення людини в Універсумі. Зміна методологічної свідомості сучасної науки і принцип антропності. Контури духовності та нові контексти їх ідентифікації у XXI ст.

Література [2; 13; 14; 20; 22; 28; 35]

Тема 9. Сучасне й майбутнє України у глобальному економічному та політичному просторі

Бурхлива глобалізація суспільних процесів і переструктурування світового геополітичного простору. Стримуючі фактори глобалізації в контексті діяльності істеблішменту в новостворених державах пострадянського простору. Проблеми “перехідної цивілізації” в Україні. Партнерство України з НАТО і Європейським Союзом, перспективи вступу до провідних організацій Північноатлантичного співтовариства. Україна в системі монополярного та мультиполярного світу. Російський фундаменталізм і формування української національної ідеї. Контрасти ідеї української самостійності і незалежності із засадами євразійства щодо України. Динаміка трансформації суспільних відносин в Україні та світовий досвід. Проблеми і шляхи інтеграції України в європейське і світове співтовариство.

Література [18; 27; 30; 42]

ПИТАННЯ ДЛЯ САМОКОНТРОЛЮ

1. Характеристика парадигми сучасної глобалістики, в межах якої працюють відповідні наукові школи й організовані наукові колективи.
2. Коли виникла глобалістика як наука і які досягнення належать до її перших доробків?
3. Яка з глобальних проблем належить до найпріоритетніших і чому?
4. Чому нова глобальна цивілізація повинна стати цивілізацією самообмеження для багатих народів?
5. Що лежить в основі економічної глобалізації? Її суттєві характеристики.
6. Які підходи визначили головний напрям предметного поля глобалістики?
7. Який напрям у політичній глобалістиці вважається найбільш містким, точним і операціональним?
8. Детермінують інші можливості, які відкриває перед людством глобалізація.
9. Проаналізуйте ступінь впливу процесів глобалізації на культурний і духовний клімат нашої епохи.
10. Які нові небезпеки та ризики супроводжують процес глобалізації?
11. Чи можна погодитись з тим, що політична глобалістика має насамперед дати людству знання запобіжного характеру?
12. У який спосіб можна оцінити сучасні “межі зростання” і в якому напрямі мають відбуватися пошуки якісно нового майбутнього?
13. Чи можливий новий формаційний прорив людства, чи можна побачити симптоми цього вже на початку ХХІ ст.?
14. Детермінують співвідношення між глобалізацією та науково-технічним прогресом.
15. Що таке сучасна планетарна свідомість?
16. Чи слід чекати планетарних зрушень у системі цінностей глобальної “революції свідомості”, яка дасть змогу порушити питання про новий етнос глобального світу?
17. Що слід розуміти під новою постіндустріальною хвилею у глобалістиці?
18. Визначте взаємозв'язок понять “інтеграція” та “вестернізація”?

19. Виявіть обставини, які детермінують факт зміщення планетарного центра економічної результативності в незахідний цивілізаційний світ.
20. Чому дедалі більшого значення набуває феномен глобалізації світогосподарських процесів?
21. Охарактеризуйте дію механізмів нееквівалентного привласнення на макроцивілізаційному рівні.
22. Чи є насправді дієздатна держава фактором забезпечення економічного успіху?
23. Яким є евристичне значення методології “виклику та відповіді”, запропонованої А. Тойнбі?
24. Суть аргументів критики Л. М. Гумільова методології “виклику та відповіді” А. Тойнбі.
25. Визначте сильні та слабкі сторони стратегії зелотизму.
26. У чому полягають переваги та недоліки стратегії іродіанства?
27. Чому у другій половині XX ст. з поширенням аудіовізуальних засобів комунікації класичні стратегії зелотизму та іродіанства втратили своє значення?
28. Як і чому виникла нова стратегія мімікрії?
29. Які нові стратегії міжцивілізаційних взаємодій формуються наприкінці XX — на початку XXI ст.?
30. Чи можна запобігти зіткненню цивілізацій?
31. Чи доцільно погоджуватись з аргументацією С. Хантінгтона, який обґрунтовує неминучість зіткнення цивілізацій?
32. Що може служити основою для порівняльного аналізу світових цивілізацій?
33. Чи можуть бути активними компонентами компаративного аналізу релігійна етика, соціокультурна ідентичність і соціокультурна психологія?
34. Чи не застарів з погляду сьогодення дихотомічний поділ світових цивілізацій на західний і східний?
35. Як слід оцінювати гіпотезу В. Шубарта про існування чотирьох соціокультурних архетипів, які створюють гармонійну, аскетичну та месіанську людину в діалозі культур?
36. Чи можна погодитись з тим, що в основі кожної світової цивілізації лежить певний архетип або просимвол культур?
37. Які альтернативні шляхи розвитку глобального світу передбачають п'ять світових цивілізацій?

38. Окресліть альтернативні шляхи виходу з екологічної кризи, передбачені соціокультурними програмами східних цивілізацій.
39. Яка із світових цивілізацій, на вашу думку, найпоспідовніше обстоює ідею світової гармонії?
40. У чому ви вбачаєте точки зіткнення та конфлікти цінностей в різних цивілізацій?
41. Наскільки верифікованою щодо неможливості порозуміння між різними цивілізаціями виглядає позиція О. Шпенглера?
42. Чи має майбутнє діалог цивілізацій, в якому кожен претендує на виконання партії соло?
43. Чому у другій половині ХХ ст. не національна держава, а цивілізація стає інтелегібельною одиницею у політичних дослідженнях?
44. Коли в суспільних науках виникли поняття (терміни) “цивілізація” і “культура”?
45. Дайте визначення сучасним понять “цивілізація” і “культура”.
46. Які два основні напрями в теорії цивілізації сформувались протягом ХХ ст.?
47. У який спосіб під впливом досліджень культурно-історичної школи відбувається подолання етно- та європоцентризму в політичній науці?
48. Простежте наступність та охарактеризуйте відмінності в теорії цивілізації М. Данилевського, О. Шпенглера, А. Тойнбі, С. Хантінгтона.
49. Які погляди існують у науці з приводу комунікабельності цивілізацій?
50. Під впливом яких факторів “теорія прогресу” втратила своє евристичне значення наприкінці ХХ ст.?
51. Чому, на думку І. Валлерстайна, саме глобальне розширення капіталізму та інтеграція всього світу в одну світоєкономіку є провісником макрочивілізаційних потрясінь?
52. Як можна оцінити евристичний потенціал економіко-центристських версій глобалізації: теорії імперіалізму, теорії залежності, теорії світової системи?
53. Чи може сучасна глобалістика радикалізувати тезу про постіндустріальне суспільство в душі радикальних відмінностей від попередньої індустріальної епохи?
54. Охарактеризуйте ступінь можливості відмови сучасної глобалістики від етноцентристських моделей.

55. Детермінуйте ступінь верифікації чотирьох сценаріїв теорії “глобальної ойкумени” У. Ганнерса.
56. Зробіть компаративний аналіз п’яти варіантів глобалізації у концепції М. Чешкова.
57. Обґрунтуйте, чому наприкінці ХХ — на початку ХХІ ст. набули популярності концепції антиглобалізму.
58. Поняття масової комунікації як глобального явища в сучасному світі.
59. Теоретичні засади соціокультурної стимуляції духовно-естетичної сфери США в період індустріальних і постіндустріальних трансформацій.
60. Типологія культури постіндустріального американського соціуму наприкінці ХХ — на початку ХХІ ст.: політико-культурний аспект.
61. Основні вектори геостратегії США у процесі становлення глобальної держави.
62. Визначення періодизації історії дослідження систем масової комунікації.
63. Усталення вивчення проблеми масової комунікації через заснування мережі “шкіл журналізму”.
64. Проблеми систематичного підходу у вивченні мас-медіа в інституційному аспекті.
65. Зростаюча зацікавленість українського суспільства до національних мас-медіа та проблеми їх розвитку в міжнародному, глобальному та цивілізаційному вимірах.
66. Сміслові наповнення поняття “глобалізація” з погляду на засоби масової інформації.
67. Роль і місце транснаціональних медіакорпорацій в конвергенції хардвера, софтвера, диджиталізації інформації, а також у системі власності і контролю у процесі бурхливого розвитку комунікативних технологій і глобальної трансформації медіамереж.
68. Проблеми впливу науково-технологічних трансформацій на розвиток систем масової комунікації.
69. Наукове значення понять (термінів) “концентрація” і “конгломерація” у процесі утворення потужних корпорацій у сфері мас-медіа.
70. Комерціалізація засобів масової комунікації в ракурсі змін західноєвропейського та північноамериканського масовокомунікаційного простору наприкінці ХХ — на початку ХХІ ст.

71. Охарактеризуйте етапи формування держави та самоорганізації громадянського суспільства в Україні.
72. Суттєві характеристики Європи як цілісного ареалу демократії і солідарності (згідно з концепцією В. Гавела).
73. Праця В. Гавела “В напрямку громадянського суспільства” та її екстраполяція на соціально-економічні і політичні проблеми України.
74. Національна специфіка формування промислово-бюрократичного корпоративізму в Україні на етапі прискорення лібералізації за умов глобалізації господарського життя.
75. Питання, що визначають необхідність функціонального режиму для випереджувальної формули, яка підкреслює спільність інтересів українського капіталу і людей праці.
76. Низка проблем активної дії для розробки стратегії та механізму забезпечення подальшого економічного, політичного і духовного піднесення України.
77. Етапи поступового утвердження новаторських змін у традиційній політичній культурі України, успадкованій від колишнього радянського суспільства.
78. Небезпеки та ризики, що супроводжують процес глобалізації.
79. Нова постіндустріальна хвиля на Заході: наслідки модерніті.
80. Проблеми особистості в постіндустріальному суспільстві: модернізація і постмодернізація.
81. Міжнародні інформаційні процеси та масовокомунікаційні системи в контексті глобалізації та геополітики.
82. Сутність і еволюція міжнародних інформаційних потоків.
83. Моделі і парадигми глобальних потоків новинної інформації.
84. Проблеми впливу процесів глобалізації на культурний і духовний клімат нашої епохи.
85. Роль міжнародних агентств новин у глобальних інформаційних процесах.
86. Суперечності монополярного світу і тенденції коригування стратегічного зовнішньополітичного курсу США після трагічних подій 11 вересня 2001 р.
87. Теоретичні засади зародження і майбутньої кончини капіталістичної світосистеми (за концепцією І. Валлерстайна).
88. Порівняльний вимір культурних зрушень у громадянському соціумі індустріального та постіндустріального суспільств США.

89. Філантропічні фонди і культура в системі сучасного громадянського суспільства США.
90. Соціокультурні та антропологічні аспекти діяльності ділового істеблшменту в духовно-естетичній сфері (друга половина ХХ – початок ХХІ ст.).

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. *Аристотель*. Политика. Афинская политика. – М., 1997.
2. *Бабанин В. П.* Тайны великих пирамид. – СПб., 2000. – (Сер. “Мир культуры, истории и философии”).
3. *Базив Д.* Геополитическая стратегия Украины. – К., 2000.
4. *Бевзенко Л. Д.* Синергетичні передумови інтеграції макро- та мікросоціологічних підходів: Автореф. дис. ... канд. соціол. наук. – К., 1993.
5. *Белорус О. Г. и др.* Глобальные трансформации и стратегии развития. – К., 2000.
6. *Бердяев Н. А.* Судьба России. – М., 1990.
7. *Бердяев Н.* Смысл истории. – М., 1990.
8. *Бжезинский З.* Великая шахматная доска. Господство Америки и его геостратегические императивы. – М., 1999.
9. *Братимов О. В.* Практика глобализации. – М., 1999.
10. *Бурдье П.* Социология политики. – М., 1993.
11. *Валлерстайн И.* Анализ мировых систем и ситуация в современном мире: Пер. с англ. – СПб., 2001.
12. *Василенко И. А.* Политическая глобалистика. – М., 2000.
13. *Вебер М.* Протестанская этика и дух капитализма. – М., 1990.
14. *Волков А. А.* Основы русской риторики. – М., 1990.
15. *Гаджиев К. С.* Введение в геополитику. – 2-е изд., доп. и перераб. – М., 2001.
16. *Гачев Г.* Национальные образы мира. – М., 1998.
17. *Гвишиани Д. М.* Моделирование процессов глобального развития. – М., 1979.
18. *Глобалізація і безпека розвитку: Моногр. / О. Г. Білорус, Д. Г. Лук'яненко та ін.* – К., 2001.
19. *Глобальні трансформації і стратегії розвитку / За ред. О. Г. Білоруса.* – К., 1998.
20. *Гумилев Л. Н.* Этногенез и биосфера Земли. – М., 1994.
21. *Гумилев Л. Н.* Ритмы Евразии: эпохи и цивилизации. – М., 1992.

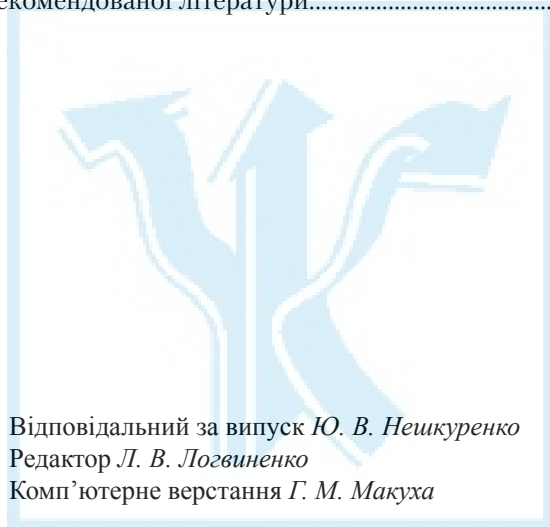
22. Гуссерль Э. Кризис европейского человечества и философии // Вопр. филос. — 1986. — № 3.
23. Гэлбрейт Дж. Новое индустриальное общество. — М., 1969.
24. Зернецька О. В. Глобальний розвиток систем масової комунікації і міжнародні відносини. — К., 1999.
25. Кастельс М. Могущество самобытности // Новая постиндустриальная война на Западе: Антология. — М., 1999.
26. Кинг А., Шнайбер Б. Первая глобальная революция. — М., 1991.
27. Кремень В. Г., Ткаченко В. М. Україна: шлях до себе. Проблеми суспільної трансформації. — К., 1998.
28. Леви-Строс К. Культурная антропология. — М., 1991.
29. Мировая экономика и международные отношения. — 1996. — № 12. — С. 37–38.
30. Паловський М. А. Шлях України. — К., 1996.
31. Панарин А. С. Глобальное прогнозирование. — М., 2000.
32. Панарин А. С. Философия политики. — М., 1994.
33. Панарин А. С. Искушение глобализмом. — М., 2003.
34. Панарин А. С. Стратегическая нестабильность в XXI веке. — М., 2003.
35. Пахов Ю. Н., Крымский С. Б., Павленко Ю. В. Пути и перепутья современной цивилизации. — К., 1998.
36. Політологія: Підруч. для студ. вищ. навч. закл. / За ред. О. В. Бабкіної, В. П. Горбатенка. — К., 2001.
37. Поттер К. Відкрите суспільство та його вороги. — К., 1994.
38. Сакайя Т. Стоймость, создаваемая знанием, или История будущего // Новая постиндустриальная волна на Западе: Антология. — М., 1999.
39. СНГ: начало или конец истории? // Независимая газета. — 1997. — 26 марта.
40. Сорокин П. Социологические теории современности. — М., 1992.
41. Сорос Дж. Криза глобального капіталізму. — К., 1999.
42. Тойнби А. Постыжение истории. — М., 1991.
43. Тойнби А. Цивилизация перед судом истории. — М., 1995.
44. Україна 2000 і далі: геополітичні пріоритети та сценарії розвитку. — К., 1999.
45. Українське законодавство: Засоби масової інформації. — К., 1995.
46. Февр Л. Цивилизация: эволюция слова и группы людей // Бои за историю. — М., 1991.

47. *Фомичев П. Н.* Глобальная социология: формирование новой науки. — М., 2000.
48. *Франк С.* Духовные основы общества. — М., 1992.
49. *Фукуяма Ф.* Конец истории? // *Философия истории: Антология.* — М., 1994.
50. *Хантингтон С.* Столкновение цивилизаций? // *Полис.* — 1994. — № 1.
51. *Хижняк І. А.* Патронована культура та культурна демократія у США. Культурні процеси в американському соціумі періоду індустріальних та постіндустріальних трансформацій (друга половина ХХ століття): соціально-політичний вимір. — К., 2001.
52. *Хижняк І. А.* Реальні та віртуальні виміри громадянського суспільства в контексті постіндустріального і посттоталітарного простору // *Дослідження світової політики: Зб. наук. праць.* — 2002. — Вип. 20. — С. 19–27.
53. *Хижняк І. А.* Теоретичні проблеми громадянського суспільства у країнах Заходу періоду постіндустріальних трансформацій // *Наук. праці Міжрегіональної Академії управління персоналом.* — К., 2003.
54. *Четков М. А.* Развивающийся мир и посттоталитарная Россия. — М., 1995.
55. *Шарден П. Т. де.* Феномен человека. — М., 1987.
56. *Швейцер А.* Благоговение перед жизнью. — М., 1992.
57. *Шлезингер А. мл.* Циклы американской истории. — М., 1992.
58. *Шпенглер О.* Закат Европы. — М., 1923. — Т. 1.
59. *Щёкин Г. В.* Теория социального управления. — К., 1996.
60. *Ясперс К.* Смысл и назначение истории. — М., 1993.

МАУП

ЗМІСТ

Пояснювальна записка	3
Навчально-тематичний план вивчення дисципліни “Глобалістика й геополітика”	4
Програмний матеріал до вивчення дисципліни “Глобалістика й геополітика”	4
Питання для самоконтролю	8
Список рекомендованої літератури.....	13

МАУП

Зам. № ВКЦ-2389

Міжрегіональна Академія управління персоналом (МАУП)
03039 Київ-39, вул. Фрометівська, 2, МАУП